

بسم الله الرحمن الرحيم

سوره مبارکه ماعون

بنا داشتیم در دو هفته‌ی گذشته، با زاویه‌ی نگاه خدا نسبت به زندگی‌مان آشنا شویم. با هم همراه شدیم با سوره‌های قرآن، آیات کتاب خدا، تا ببینیم خدا در مورد زندگی‌مان چه می‌گوید؟ چگونه نگاه می‌کند و انتظار دارد ما به کجا برسیم؟ خب سوره‌ها را از انتهای قرآن آمدیم تا سوره‌ی کوثر، که اگر یادتان باشد هفته‌ی گذشته سوره‌ی کوثر را با همدیگر کار کردیم و صحبت کردیم. حالا نوبت می‌رسد به سوره‌ی ماعون

بسم الله الرحمن الرحيم

أرأيت الذي يكذب بالدين الذي يذم اليتيم و لا يحض على طعام المسكين

خود سوره یک تعریف نگوئیم جدید - که شاید برای ما خیلی آشنا نیست - دارد. آن هم این است: "أرأيت الذي يكذب بالدين"، می‌خواهی یک آدمی را که تکذیب دین می‌کند را به شما نشان دهم؟

خدا این آدم را اینطور تعریف می‌کند: آن کسی است که یتیم را از خودش می‌رانند یا اینکه تشویق نمی‌کند به اطعام کردن مسکین؛ به همین راحتی. خدا یک چنین آدمی را مکذب دین می‌داند، یک عمل کاملا اجتماعی. بله دینی که خدا تعریف می‌کند در قرآن و مسیری را که برای کمال ما مدنظر دارد، یک مسیر کاملا اجتماعی است. یک مسیری که در ارتباط با آدم‌های دیگر و مسئولیت داشتن و دغدغه داشتن نسبت به آدم‌های دیگر، در آن مهم است. لذا وقتی می‌خواهد دینش را و تکذیب دینش را تعریف کند، در شروع بحثش کاملا اجتماعی صحبت می‌کند و اتفاقا این موضوع خیلی صریح مربوط می‌شود به نماز. "فويل للمصلين الذين هم عن صلاتهم ساهون" آن‌هایی که در نماز خیلی کاهلی می‌کنند، حالا یا در خواندنش یا در نوع خواندنش، "الذين هم يراءون" آن‌هایی که اهل ریا هستند، "و يمعنون الماعون" البته منع می‌کنند دیگران را از معونه‌هایشان. معونه آن چیزی است که آدم در زندگی به آن احتیاج دارد. یعنی آن حداقلی که یک نفر برای زندگی کردن به آن احتیاج دارد را معونه می‌گویند. بله تکذیب دین خدا با همان صفات اجتماعی مطرح شده، اتفاقا خیلی به نماز مربوط شده است.

یعنی آدم‌های نمازخوان، نمازخوانی به این است که ما نسبت به مسائل اجتماعی دور و اطرافمان حساس باشیم. برایمان مهم باشد و اتفاقا نکته‌ی خیلی جالبی که در این سوره آمده است و شاید دانستنش خیلی مهم است این است، اینکه بدانید اگر کسی در نماز خواندن خودش کاهلی کرد، دارد از معونه‌ی دیگران منع می‌کند. فکر نکنیم کارهایی که در خلوت انجام می‌دهیم هیچ اثری ندارد. خودمان هستیم و خودمان دیگر! کاری به

کسی نداریم! نه نظام عالم اینطور نیست. می‌شود کسی در خانه‌ی خودش، در نماز خواندنش کم بگذارد و اثرش این باشد که از معونه‌ی دیگران که لازم دارند کم بیاید. مواظب خلوت‌های خودمان هم حتی باشیم. به قول حضرت علامه طباطبایی تمامی شئون اسلام شأنیت اجتماعی دارد، هرکاری که شما می‌کنید به اجتماع‌تان ربط دارد.

از این به بعد روی اجتماع‌مان دقت کنیم که دین‌مان و نماز‌مان اینگونه تعریف می‌شود.

غرض سوره مبارکه ماعون

گوینده: به جاده های روبرویت خیره شو! قدرت دیدن تا کجاها را داری؟ می خواهی تا کجاها را ببینی؟ چقدر دلت برای دیدن تنگ می شود؟ چقدر تا امروز ندیده ای؟ چقدر برای دیدن از امروز به بعد آماده ای؟ شاید باید به قول سهراب گوش بسپاریم که گفت: چشم ها را باید شست جور دیگر باید دید.

استاد چیت چیان:

بسم الله الرحمن الرحيم

افق نگاه من و شما در زندگی چقدر است؟ تا کجا را نگاه می کنیم؟ بعضی ها تا نوک دماغشان را می بینند(اگر ببینند)! بعضی ها یک مقدار جلوتر، و یک مقدار دیگر جلوتر و...افق نگاه ما چقدر است؟ می دانید چرا آدم ها اهل ریا هستند؟ زیرا افق نگاهشان کوچک است. دلشان می خواهد ۴ نفر آدم تعریفشان را بکنند، کوچک است دیگر!

سوره ی مبارکه ی ماعون آمده است تا افق نگاه ما را به وسعت بی نهایت برسد. این نگاه می تواند بی نهایت گسترده شود. آنقدر گسترده که به انبیاء برسد، این منظر منظر انبیاء الهی است، به همین علت وقتی در لباس دین می رود آنقدر این نگاه از منیت دور شده است که یتیم و مسکین را می بیند. خداوند می گوید کسی که دین دار باشد ولی با منیت و خودبینی باشد یعنی یتیم و مسکین را نبیند، این دین دار نیست: **أرأیت الذی یکذب بالذین.**

کسی که نماز می خواند ولی آنقدر افق نگاهش کوچک است که خودبین است و نماز را برای ریا می خواند(فویل للمصلین، الذین هم عن صلاتهم ساهون، الذین هم یراءون) خب این افق نگاهش کوچک است. سوره ی مبارکه ی ماعون آمده است تا به برکت این سوره از منیت ها و خودبینی هایمان بیرون بیاییم و افق نگاهمان وسعت بی نهایت پیدا کند انشاءالله!

گوینده: این را سوره ها گفته اند که سوره ماعون حکایت بیرون آمدن از تمام منیت ها و خودبینی هاست تا افق نگاهی پیدا کنیم به وسعت بی نهایت.